

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי ו' שבט תשפ"א | דף היומי בבלי: פסחים גט | דף הכולל: שבת קנד.
דף היומי בהלכה: מסעיף י"ט עד סימן תקמ"ט סעיף ב'.
מוסר: אהבת חסד - אם הוא רואה בחברו' עד 'והנה המתבונן'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: 'השישית שיזכור אם יש בו' עד 'החמש ועשרים'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

20 דקות אחרי שגמרנו עם 'פרויקט ברכת המזון', הרגשנו פתאום פיצוץ אדיר! מושך החוטים הבינלאומיים, הופך לאזרח מן השורה! כשקרוב משפחתי הפתיע אותי ולימד אותי פרק בכיבוד אם ישראל וייס מספר לנו על שיעור ביהדות שהוא למד מהפקק של הרדיאטור! מדוע פחד הדיבוק מהגאון מוילנא? | 2065

הסיפור היומי

בערך עשרים דקות אחרי שגמרנו עם 'פרויקט ברכת המזון', הרגשנו פתאום חבטה עזה ופיצוץ אדיר. תוך רגע הבנו שהרכב שלנו היה מעורב בתאונה רצינית

"המברך ברכת המזון מתוך הכתב בדקדוק ובכוונה, מסלק מעצמו צרות רבות ואסונות ל"ע"

כשגמרנו העברנו בינינו את הדפים על פי סדר, וברכנו את ברכת המזון מתוך הדפים. לאו בכל יומא מתרחיש לברך ברכת המזון המחולק לכמה סוגי כתב... ועוד יותר שמחנו שהצלחנו אף הפעם להחזיק במנהגנו היפה, לברך ברכת המזון מתוך הכתב דווקא. בערך עשרים דקות אחרי שגמרנו עם 'פרויקט ברכת המזון', הרגשנו פתאום חבטה עזה ופיצוץ אדיר. תוך רגע הבנו שהרכב שלנו היה מעורב בתאונה רצינית. הבטנו סביבנו וראינו שכולם בסדר גמור, יצאנו מהרכב וראינו שאירעה כאן 'תאונת שרשרת', בה היו מעורבות חמש מכוניות שהתנגשו זו בזו. מכונית שלנו הייתה בדיוק באמצע, כשלפנינו שתי מכוניות ומאחורינו שתי מכוניות. ארבעת המכוניות ספגו נזקים גדולים, וכמה מהנוסעים הובהלו לבית החולים, חלקם במצבים קשים מאוד. לא יכולנו להאמין למה שעיינינו רואות - לא רק שאף אחד ממשפחתנו לא נפגע ולא נפצע כלל, גם הרכב שלנו לא קיבל שום שריטה. לאחר שהתאוששנו מרגעי הטראומה שעברו עלינו, הודינו ושיבחנו לבורא כל העולמים על הנס הגדול והגלוי שקרה לנו

וכך מספר בעל העובדא משה ווילינגער, ממונסי: לפני תקופה קצרה נסעתי עם בני משפחתי ברכב שלי מעירנו מאנסי לעיר בולטימור, לרגל חתונה משפחתית. נסיעה זו לוקחת כמה שעות, לכן עצרנו באמצע הדרך באתר מנוחה ['רעסט אייריע'], כדי לפוש מטירחא דאורחא ולשאוב קצת אויר וכוח. היות ואנו רגילים כבר מזה זמן רב להקפיד על ארוחת 'המוציא', תוך נטילת ידים וברכת המזון כראוי וכנון, נטלנו שם ידים ואכלנו ארוחתנו, כשבדעתנו לגמור סעודתנו ברכב ולברך ברכת המזון בהמשך הדרך. זמן קצר לאחר שהמשכנו בנסיעה, כשרצינו לברך ברכת המזון, הבחנו ששכחנו לקחת עמנו 'סידור' או 'בענטשער' [ברכון]. חיפשנו ובדקנו בין החבילות ובין השקיות אולי נמצא איזה סידור, אבל לא מצאנו כלום. או אז נזכרנו במה שמובא בשם גדולים וצדיקים, שכשאדם נקלע למקום שאין לו שם סידור לברך מתוכו, מוטב שיטריח את עצמו ויכתוב את כל נוסח ברכת המזון על דף, ומתוכו יברך ברכת המזון. ללא מחשבה נוספת חילקנו בינינו את כל ברכת המזון, וכל אחד העלה על הכתב חלק מהנוסח.

הקדושה של בעל ה'עטרת זקנים': "המברך ברכת המזון מתוך הכתב בדקדוק ובכוונה, מסלק מעצמו צרות רבות ואסונות ל"ע". (מכתב שפורסם בגיליון 'על המזון' אדר תש"פ)

זה עתה. מיד היה ברור לכולנו בלי שום צל של ספק, שכל זה היה בזכות שהתאמצנו לפני כמה דקות לברך ברכת המזון בכוונה ומתוך הכתב. וציטטתי בקול רם לכל המשפחה את ההבטחה

על דא ועל הא

**גם אם הוא צודק וגם אם היו אונאות, וגם אם היינו
מאד-מאד רוצים שיישאר. הוא יעזוב את הבית
הלבן וישאיר את תהילת העולם מאחוריו...**

להבדיל בין חיים לחיים

בתלולית העפר הדוממת ומספרת שפה נטמן -
שלדון גדליה שלום אדלסון.

יקותיאל יהודה גנזל
01.

ברגע אחד הכל נגמר.

ארבע שנים הוא שלט על המעצמה הגדולה בעולם. הוא התניע מערכות והניד ממלכות. התנייד לכל מקום עם גדוד של מאות שומרי ראש ואנשי סגל. כולם דיברו ממנו, כולם הקשיבו למוצא פיו, הוא שלט והוא עשה, הוא הגיע והוא חתם, הוא אמר והוא כתב.

03.
ובמידה נוספת של 'להבדיל' (למרות שלא משתמשים ב'להבדיל' בין יהודים):

במוצאי שבת-קודש הגיעה הידיעה על הסתלקותו. בכך הגיע הקץ לשבעים ושתים שנותיו אותן עבר עם לא מעט סבל. בעולם הזה הוא אמנם התהלך בצדי הדרכים. פוליטיקאים לא עטו עליו וכסף מעולם לא היה לו (גם לא היה לו כל ערך לכסף או מקום מיותר במוח כדי לדעת להבדיל בין שטר של עשרים לבין מטבע של חמשה שקלים). הוא תמיד הילך בשקט, עושה הכל כדי לעבוד את קונו במקסימום היכולת האנושית (ואף יותר מכך!) ובמינימום פרסום אנושי.

הוא ישב על הכס המשמעותי ביותר בעולם.

וברגע אחד הכל ייגמר. גם אם הוא צודק וגם אם היו גניבות ושחיתויות (וגם אם היינו מאד-מאד רוצים שיישאר). הוא יעזוב את הבית הלבן וישאיר את תהילת העולם מאחוריו.

מאבטחים יתלוו אליו עד יומו האחרון, אבל מפוזציה של המושך העליון בחוטים הבינלאומיים, הוא הופך לאזרח מן השורה, אזרח ששמו -

דונאלד ג'יי טראמפ.

אפילו העולם החרדי הגלובלי לא ידע יותר מדי עליו - על יהודי קדוש. קודש קודשים. צדיק נשגב שמשחר בחרותו הוא עובד את בוראו בסילוֹיִי-סילוֹיִי. שבר את עצמו ואת גופו והקריב את נפשו, מדי דקה מדקות היממה, כקרבן עולה ותודה לריבון העולמים. אצלנו, בחצר-הקודש צאנו, ידעו להיחרד למשמע שמו. בחורי הישיבה תמיד ידעו להתהלך לצדו בחרדת-קודש, מתוך ידיעה שהוא רואה הכל ומרגיש הכל.

לא הדר ולא כבוד ולא משרה. ובכל זאת, כשהוא כעת עזב את העולם, מותיר אחריו את העולם התורה מיותם, משפחה כאובה וכמה רהיטים בלויים שהוא מעולם לא ייחס להם חשיבות, הוא רק מתחיל לחיות את חייו. אם אצל שני הראשונים שהזכרנו - להבדיל וחצי - החיים נגמרו אחרי כך וכך שנות עונג, מעטות או מעטות עוד יותר. אצלו החיים האמיתיים רק מתחילים (והאמת? הוא גם חי את חיים הגשמיים הרבה יותר טוב מהם. מתוקה היתה לו תיבה אחת של תורה מכל שיירות ההוד של נשיא ארצות-הברית ה-45). אתמול שמעו בשמי מרומים קול הצועק: פנו דרך לצדיק

וקדוש, רבנא

רבי שלמה זלמן בריל זצוק"ל, דינא רבה דקרית-צאנז.

02.

להבדיל בין העמים לבין ישראל -

בשבוע האחרון נפטר יהודי שלא זכה להניח מדי יום תפילין דרבנו-תם ואילו בפסח הוא לא הקפיד על מצות עבודת יד. בלשון המעטה. היהודי הזה היה מולטי-מיליארדר שבכספו הוא הניע מהלכים פוליטיים וטלטל עולמות.

הוא היה. 'היה' בתורת דקדוק לשון-הקודש, מתייחס למצב ש'עבר' ואיננו.

עד לפני ימים אחדים געשו נשיאים ומנהיגים לשמע שמו. הוא החזיק נכסים, וילות פאר, צי של רכבים ואפילו מטוסים פרטיים. הגלובוס עמד אצלו בתור כדי להציע את כל מה שהוא רק יכול. ואז, ברגע אחד הכל הפסיק. לא כוח ולא כסף, לא שליטה ולא עונג.

שבוע שעבר הוא נטמן בין רגבי הר הזיתים, כשכל מה שנותר לו מכל 'העולם הזה', הוא סט תכריכים ושלט כתב התחוב

הרהבנו עוז לשאול את הרב כיצד ברגע אחד הוא דומע מצער וכאב על צרותיהם של אחרים, וברגע שלאחריו הוא מתמלא שמחה עצומה

הגה"צ רבי שמעון גלאי שליט"א, על הדרך המיוחדת שמאפשרת לשמור על שלווה הנפש, למרות כל הטרגדיות והמקרים הקשים שהם נחשפים אליהם

"היום סיפרו לי סיפור, אשה ילדה בת, ושבוע וחצי אחרי לידה היא עברה היום ניתוח של 12 שעות בגלל סכנת חיים. הייתי צריך להשתגע מזה. לשמוע כזה סיפור! איזה צער נורא!

"אבל אמרתי שני פרקי תהילים יחד עם האבא שלה שצ'לצל אלי באמצע הניתוח, הרגשתי אני עושה משהו! הרגשתי כזה סיפוק... אני לא סתם שומע סיפורים והולך הלאה. כשאדם באמת מנצל את הדברים האלה בשביל לעשות משהו הוא מרגיש סיפוק, הוא מרגיש שהוא עשה משהו.

"הרי גם אדם שעובד ב'הצלה', למה הוא נהנה מעבודתו? הוא הרי רואה יותר סיפורים מזעזעים ממני, אבל הוא מרגיש שהוא עושה שליחות! גם אתה יכול, כל יהודי יכול לעשות שליחות!!!

"כל יהודי שומע צרה, כתוב בגמרא אם תלמיד חכם הוא צריך שיחלה עצמו עליו, ואם לא לפחות להגיד פרק תהילים או להצטער ולעשות משהו בשבילו. אם עושים משהו מרגישים סיפוק. אחרת אני באמת לא הייתי עומד בזה...

"אדם צריך לדעת, אם הגיע אלי כזה סיפור, אז יש לי שייכות לזה, יש לי שייכות לזה, תעשה משהו, תגיד לפחות פרק תהילים אחד וזה ייתן לך הרגשה טובה".

(מתוך שיחה נרחבת שתפורסם א"ה ב'לקראת שבת' ביום חמישי)

מי שהיה פעם בבית הגר"ש גלאי שליט"א, בזמנים של קבלת קהל, יודע שהרב משתתף מכל לבו בצערן של ישראל. אנשים רבים משחרים לפתחו כשבפיהם מטענים אדירים של כאב, והרב מקשיב להם בכובד ראש, נאנח מכאב עמוק כשהוא שומע על צרתם, ובכל זאת, כל שיחה כזאת מסתיימת עם חיוך מעודד, ובאווירה של שמחה.

ניצלנו את שעת הרצון הזאת, כשהרב מתרפק על זיכרונות הילדות, והרהבנו עוז לשאול את הרב כיצד יכולים שני המצבים הללו לדור בכפיפה אחת במעונו, כשרגע אחת הוא דומע מצער וכאב על צרותיהם של אחרים, וברגע שלאחריו הוא מתמלא שמחה עצומה כאילו לא היה שקוע בצער כבד רק לפני זמן קצר.

"אם שמעתי את המקרה המצער בתור סיפור מעניין, אכן כדברכם שהכאב נשאר ואחר כך אי אפשר לשמוח", משיב הרב, "אבל אם היה אכפת לי מזה ואני הולך אחר כך להגיד פרק תהילים, אז אחרי זה הייתי מרגיש הכי טוב בעולם כי עשיתי כל מה שאני יכול!

"אם אני סתם שומע סיפור זה סתם מצער אותי. אבל אם אני מתייחס, וזה אכפת לי, ואני עושה משהו בשביל זה, אז אני מרגיש טוב עם עצמי... עשיתי משהו בשביל זה!

קול העם

בן הדוד שלי פרץ בצחוק מריר: "ר' יהושע", הוא אומר לי, אתה כבר לא מעודכן הרבה זמן על המצב של אמי

כשקרוב משפחתי הפתיע אותי ולימד אותי פרק בכיבוד אם

וגם העובדה שמדובר במשפחה גדולה מאוד תרמו לכך שאת בני המשפחה אני פוגש בדרך כלל לחמש דקות, כשהם מגיעים לחתונה של אחד מילדיי לאמירת 'מזל טוב', או כשאני מגיע לחתונה של אחד מילדיהם.

ובכל זאת, קרובי משפחה... כמובן שפרשנו שנינו יחד לקרן

יהושע לייבזון

באחד מימות השבוע התפללתי מנחה בשטיבלך, והנה צדה עיני את דמותו של קרוב משפחה רחוק, המבוגר ממני בכמה שנים טובות.

האמת שהקשר בינינו אינו הדוק כל כך, גם פער הגילאים

כולם מחויבים לזה במאת האחוזים, וכולנו מצליחים לבקר כל שבוע בסייעתא דשמיא. עכשיו כבר ממש התפעלתי... "תשמע", אמרתי לקרוב משפחתי הצדיק שלי, "אני מקנא באמא שלך. היא רואה את המאמצים האדירים שאתם עושים כדי לבקר אותה, היא יודעת אילו מחירים משמעותיים אתם משלמים למענה. זה בטח נותן לה המון המון נחת כשהיא רואה כמה הילדים שלה אוהבים אותה...".

בן הדוד שלי פרץ בצחוק מריר: "ר' יהושע", הוא אומר לי, אתה כבר לא מעודכן הרבה זמן על המצב של אמא, "אמא שוכבת במחלקה לתשושי נפש", הוא מסביר, היא כבר לא כל כך מתקשרת עם הסביבה, אמא שלי לא יודעת בכלל מי מגיע וכמה פעמים הוא מגיע. היא מנותקת מהסביבה באופן כמעט מוחלט, אין לה שמץ של מושג שבחוץ יש קורונה ושאי אפשר לבקר אותה בלי לעבור קודם שבעת מדורי גיהנום...".

כשנפרדנו לשלום, הייתי מסוחרר...

אמא שלו בכלל לא יודעת, היא לא מעריכה את כל מה שהוא עושה עבורה, היא לא מבינה איזה מחיר כבד הוא משלם למענה, ובכל זאת הוא מתייצב כל שבוע ויהי מה. הוא לא מחשב חשבונות ולא עושה לעצמו הנחות. כל שבוע הוא מבקר, בלי חכמות.

אחרי שהרהרתי בזה, הגעתי לתובנה חשובה מאוד: אם אתה ירא שמים ומבין מהו הציווי כבד את אביך ואת אמך, וכשאתה יודע להעריך כמה ההורים שלך השקיעו עבורך, אתה תעשה למענו את הכל, בלי לצפות לתמורה, בלי לחשוב אם הוא יעריך את מה שעשית ואם הוא ידע כמה השקעת.

אנחנו צריכים ללמוד מזה גם לאהבת ה', ולאהבת התורה. לא לבדוק מה אנחנו מרוויחים מכל דבר ומה אנחנו מפסידים, לא לחפש איפה זה משתלם יותר להשקיע ואיפה פחות, אלא פשוט להתמסר, בכל הכח, בלי חשבונות, בלי שיקולים כאלו ואחרים, פשוט לתת את הכל, ומי שמתמסר ככה לתורה הקדושה, חזקה עליו שאכן ינחל הצלחה בכל אשר יפנה, ויעשה חיל בלימודו בסייעתא דשמיא.

זווית, ושוחחנו כמה דקות כשהוא שומר על מרחק של שני מטרים ממני, מעדכנים זה את זה בקורות משפחתו מאז הפעם האחרונה שנפגשנו וגם נזהרים שלא להדביק חלילה זה את זה בנגיף הקורונה.

"מה שלום אמא שלך, קרובת משפחתי, הזקנה המאושפזת במחלקה סיעודית", שאלתי אותו?...".

וכאן החל בן דודי לגולל בפני סיפור מיוחד: הבעיה הגדולה היא שבגלל הקורונה קשה מאוד להיכנס לבקר אותה.

"היו תקופות שלא נתנו לנו בכלל להתקרב אליה", הוא מוסיף, "עכשיו כבר חיסנו את כל השוהים במוסד בו היא מאושפזת, בינתיים רק מנת חיסון אחת, ואני מקווה שאחרי מנת החיסון השנייה כבר ירד הלחץ הגדול. אבל בינתיים זה לא פשוט בכלל.

"כל פעם שאני רוצה לבקר את אמא, זה אומר שאני צריך לעשות קודם בדיקת קורונה, ולהמתין עד שמגיעה התוצאה השלילית,

אחרי שאני מקבל תוצאה, שלפעמים מגיעה גם אחרי יומיים, נשאר לי לנצל עד 5 ימים מהבדיקה שאפשר עדיין להיכנס. כשכבר מגיעה התוצאה אני צריך להתקשר עם תוצאות הבדיקה למוסד

שבו אמא מאושפזת, ולהירשם לביקור, כשבמעמד ההרשמה אני צריך לשגר להם במייל או בפקס את תוצאות הבדיקה השלילית ולהוכיח שאני אכן לא חולה בקורונה חלילה.

"לפעמים התשובה לבדיקה מגיעה ביום שישי וזה כבר ממש מסובך. אני שומע את סיפורו של בן הדוד, ומתמלא חמלה. מסכנה אמא שלו, היא מאושפזת במצב כזה, והילדים שלה לא יכולים לבקר אותה.

אבל בן הדוד שלי נזעק: "מה זאת אומרת לא מבקרים אותה? בטח שאנחנו מבקרים!!! כל אחד מהאחים מבקר כל שבוע, ויש כאלה יותר מפעם בשבוע ואנחנו בלי עין הרע משפחה עם כמה וכמה אחים...".

איך אתה מצליח כל שבוע להגיע לביקור?", שאלתי אותו. אבל הוא הסתכל עלי בחוסר הבנה מוחלט: "מה זאת אומרת? כל מה שצריך לעשות אנחנו נעשה כדי לבקר את אמא, לא הבדיקות ולא הבירוקרטיה, שום דבר לא ירתיע אותנו. אנחנו

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..
המייל היומי של 'דרשו'.

ללבי כבר התגנב חשש לא מבוטל מהאפשרות שהמנוע עומד להישרף. בלב מלא חשש פתחתי את מכסה המנוע, ופשוט התחלתי לצחוק...

ישראל וייס מספר לנו על שיעור ביהדות שהוא למד מהפקק של הרדיאטור

ישראל וייס

שקלים ששילמתי עבורו, מילאתי את הרדיאטור כולו וסגרתי היטב.

הרכב נוסע מצוין, אם אתם דווקא מתעקשים לדעת. בלי עין הרע.

אבל אני למדתי כמה דברים מהסיפור הזה, שגרם לי לחשוב קצת על עצמי, ועל החיים בכלל.

בואו נראה מה קרה כאן...

באתי לתקן לבדוק שהכל בסדר, ונמצאתי מקלקל, שכחתי לסגור את הפקק וכמעט שרפתי את המנוע של הרכב.

המסקנה שלי מזה היא שכשאתה רוצה לתקן, תוודא קודם כל שאתה לא מקלקל חלילה וחס.

כמו כן, לפני שפתחתי את מכסה המנוע עברו לי מחשבות שונות בראש, אבל ברגע שרק פתחתי את המכסה הבנתי שמדובר בתקלה שאפשר לתקן בתוך רגע...

מזה אנחנו יכולים ללמוד שהבעיה נראית יותר מפחידה כשאתה לא יודע את הממדים האמתיים שלה. במקום להיכנס לפחדים פשוט תנסה לבדוק מה גודל הבעיה וייתכן שתופתע לטובה.

אבל המסקנה הכי חשובה שלמדתי היא כזאת, שימו לב:

כשאני החלטתי להתניע את הרכב שוב למרות שהוא כבה, לקחתי סיכון שאני שורף את המנוע שלו. לאחר מכן הוא כבה פעם שנייה ושוב לקחתי סיכון.

גם אחרי שכבר עצרתי ושמתתי קצת מים, לקחתי סיכון ענק כשהמשכתי לנסוע עד ירושלים עם רדיאטור פתוח שמלא מים בקושי עד חציו.

למה הסכמתי לקחת את הסיכון הגדול הזה?

אתם יודעים למה?

ובכן, אגלה לכם בסוד ואל תספרו לאף אחד...

בגלל שיש לי רכב ישן, שגילו כבר עבר את ה-20, וששווי הכספי אינו עולה על משהו כמו 2,800 שקלים.

רוב הסיכויים, כך חשבתי לעצמי, שאצליח להגיע בשלום ושלא יקרה למנוע שום נזק. יש סיכוי קטן שהנזק כבר קרה בכל מקרה, וייתכן גם שאני עכשיו מזיק לאוטו כשאני ממשיך לנסוע. אבל מה? אני מהמר על 2,800 שקלים לכל היותר, אז הלחץ לא כזה גדול. מקסימום ימות האוטו, נקנה חדש... כלומר ישן, אבל

זה קרה בשבוע שעבר, נסעתי לעבודה ונתקעתי במחסום המשטרתי שבדרך לירושלים, כחלק מאכיפת הסגר הכללי שהוטל על כל רחבי הארץ בגלל התגברות התחלואה בקורונה.

מזג האוויר היה קר, ולכן חשבתי שהאדים העולים ממכסה המנוע שלי, אינם חריגים במיוחד, עד שהבחנתי שהמחוג מצביע על חום הרכב מטפס ומתקרב אל הרף העליון שלו.

עודי מתלבט מה לעשות, והנה נכבה מנוע הרכב.

אני עומד באמצע פקק רציני, כל הנהגים עצבניים, מחכים לעבור כבר את המחסום המשטרתי ואם אני נשאר עם הרכב כאן, אני מייצר פקק ארוך שבעתיים.

התלבטתי לשתי שניות מה לעשות, והתנעתי את הרכב פעם נוספת. להפתעתי הרכב אכן נדלק בלי בעיות, וכעבור כמה דקות נוספות הוא שב ונכבה, רק כדי שאני אתניע אותו בשלישית.

עברתי את המחסום, והמשכתי לנסוע עוד קצת עד שנעלמתי מעיני השוטרים (לא היה לי אבוד צהוב ברכב וחששתי לעצור ולצאת מהאוטו בלעדיו). עצרתי בצד ופתחתי את מכסה המנוע.

ללבי כבר התגנב חשש לא מבוטל מהאפשרות שהמנוע עומד להישרף, אולי הרדיאטור דולף, ייתכן שבעיה מכנית אחרת מגורמת להתחממות המנוע, ומי יודע כמה אצטרך לשלם עבור התיקון.

בלב מלא חשש פתחתי את מכסה המנוע, ופשוט התחלתי לצחוק, בעיקר על עצמי.

מסתבר שבבוקר, כשבדקתי שמן ומים לפני שיצאתי לדרך, כמו שאני עושה אחת לתקופה, שכחתי לסגור בחזרה את הרדיאטור. המנוע התחמם, המים רתחו ופשוט התאדו. נשארתי עם רדיאטור ריק ועם מנוע רותח מחום.

מיהרתי לתא המטען, הוצאתי ג'ריקן של ארבעה ליטרים מים, והתחלתי למלא הרדיאטור. הבעיה שהוא היה כל כך רותח, עד שהמים שהכנסתי התאדו בתוך שניות וברחו בחזרה החוצה בדמות קיטור רותח.

כך בזבזתי את רוב המים רק כדי לקרר מעט את המנוע, ולאחר מכן המתנתי כעשר דקות עד שהמנוע התקרר עוד קצת, הוספתי את שארית המים שהיו ברשותי אל הרדיאטור הפתוח והמשכתי בדרכי לירושלים.

בהמשך נכנסתי למוסך, וקניתי פקק חדש תמורת חמישים

אחד אחר במקום זה שאני נוהג בו כיום...

ומזה אני לומד שיעור מוסר חשוב מאוד לחיים: אם הנשמה שלך יקרה בעיניך, אתה לא תיקח סיכונים. אתה תשמור עליה מכל משמר.

אם אומרים לך "אל תסתכל במקומות שיכולים לקחת אותך למטה", "אל תדבר עם אנשים שיכולים להשפיע עליך לרעה, זה מסוכן לנשמה שלך"...

מה תעשה? תיקח סיכון או לא תיקח?

זה תלוי כמה הנשמה שלך שווה בעיניך!

אם אתה תבין שהנשמה שלך שווה כמו רכב יוקרה ששווי

חצי מיליון שקלים, אתה לא תתקדם אפילו מטר אחד קדימה אחרי שהמנוע התחמם. לא תיקח סיכון. אבל כשאתה נוהג על רכב ישן נושן שממילא לא עתיד לחיות עוד זמן רב, וששווי אינו גבוה בכלל, אתה יכול לקחת סיכונים.

לכן הדרך הטובה ביותר עבורנו להתרחק מהעבירה ומהניסיונות של היצר הרע, היא לדעת להעריך את הנשמה שלנו. להבין מה אנחנו עלולים להפסיד חלילה וחס אם נהמר וניקח סיכונים, סביר להניח שנלך בדרך הבטוחה ונזהיר מאוד שלא להכניס את עצמנו לידי ניסיון.

תחשבו על זה!!!

יהלומים מגדולי ישראל

'אם את החלות אסור לבייש, מדוע בייש את אמא' - שאל הילד הקטן את אביו

ואם כך הם פני הדברים, שאין אנחנו רוצים לבייש את החלות, מדוע בייש את אמא? - המשכתי לשאול את אבא, סיפר הילד... אם את החלות אסור לבייש, הרי על אחת כמה וכמה שאסור לעשות זאת לאמא! במיוחד שהרי אפשר להבין אותה, שהיא היתה עסוקה מאוד, ולכן לא הצליחה לסדר את הכל על הצד הטוב ביותר. וכי על דבר כזה, מגיע לה שיביישו אותה בפני כל המשפחה?

את כל זה סיפר לי הילד הקטן וש לא היתה בפיו: האם עברתי בכך על מצוות כיבוד אב? השבנו לו שהוא הציל בכך את אביו מעונש חמור, כפי שמסופר בגמרא על מקרים כאלה שאנשים ביישו את נשותיהם ונענשו באופן חמור.

אבל הנה לנו כאן דוגמא מדוע האדם אינו זוכה לבנים ת"ח, למרות שהוא 'זהיר' לכאורה בהדלקת הנר... כי אם הוא מסוגל לפגוע באשתו בצורה חמורה שכזו, בעת הדלקת הנרות, גם הזהירות בהדלקה נפגמת, ולא על זהירות כזו דיברו חז"ל.

שמענו גם סיפור אחר שאירע בעת הדלקת הנרות, והוא מוסב על יהודי ת"ח שעמל ויגע במשך שעה ארוכה לסדר את נרות החנוכה, עד שהכל היה מוכן והחנוכייה עמדה על תילה עם כל הנרות. כשהגיע זמן ההדלקה, בירך האב את הברכות בכוונה-רבת, ושר 'מעוז צור' יחד על הילדים. האווירה היתה מרוממת במיוחד.

והנה, בשלב מסוים עבר אחד מילדי המשפחה במרוצה ליד החנוכייה המסודרת, ומבלי-משים סחב אחריו את המפה שעליה היתה מונחת החנוכייה, עוהכל נפל ל הרצפה... השמן נשפך, כוסיות-השמן נשברו, ובקיצור: ששון ושמחה... הילד היה בטוח שעכשיו הוא יקבל מאביו 'מנה הגונה'... אבל האב, שלא היה רק ת"ח, אלא גם איש-חכם, ניגש אל הילד וליטפו בחיבה, ואמר

אמנם הדברים נאמרו בשבת-חנוכה, והם קשורים ישירות לענין הדלקת הנרות, אבל היוצא מהם מתקשר גם לכל ימות השנה, בחיובים שבין בעל לאשתו, ובין בני המשפחה כולם, ולכן כדאי להסכית לדברים.

באשר להדלקת הנרות נאמר שמי ש'זהיר' בהדלקת הנרות, מובטח שיהיו לו בנים ת"ח. ואכן, רבים באים ושואלים, הרי אני מדליק וגם זהיר בהדלקת הנרות, ובענין הילדים אי אפשר לומר שזכיתי לבנים תלמידי חכמים. כיצד ניתן להסביר את הדבר?

אז ברור שהתשובה נעוצה בהגדרה הנכונה של המונח 'זהיר' בהדלקת הנרות. חז"ל לא אמרו שכל מי שמדליק נרות יזכה לבנים ת"ח, אלא מי שזהיר. ואם כן, מה בדיוק כולל המונח הזה? במקום להשיב, נספר כאן מה שסיפר לי ילד קטן, ממש קטן, מתוך מה שהתרחש בביתו, ליד נרות החנוכה. הילד סיפר, שביום ששי אחד, כאשר היו צריכים להדליק גם את נרות השבת, וגם את נרות החנוכה, היתה אימו עסוקה מאוד, ולא הצליחה להתארגן כראוי, וב זמן, לקראת הדלקת הנרות, וכשהגיע הזמן לא היו הנרות מוכנים.

אבא שלי, כך סיפר הילד, החל לצעוק על אמא, וגער בה מדוע לא סידרה את הכל כראוי, 'וכיון שהגערות היו בפני כל בני המשפחה, נגרמה לאמא שלי בושה גדולה'. אני, המשיך הילד הקטן, לא יכולתי לסבול זאת, ופנית לאבא, ואמרתי לו 'האם אני יכול לשאול אותך שאלה קטנה?'

משהשיב אבא בחיוב, שאלתי אותו מדוע מכסים את החלות בעת הקידוש בשבת? ואבא שלי השיב 'וכי לאמא, ידעת בני, שעושים זאת כדי לא לבייש את החלות', ואף הצביע בפני הילד על המקור המדויק בו מופיעה ההלכה הזו.

לו: בזכותך אקיים השנה מצווה שלא קיימת מעולם... הרי מפני שהנרות נפלו ארצה וכבו, אוכל לקיים את ההלכה 'כבתה אין זקוק לה'... על אבא כזה הבטיחו חז"ל שהזהיר בנר יהיו לו בנים תלמידי חכמים. כי הזהירות איננה מתבטאת רק בעצם חיובי ההדלקה,

ובקיום כל פרטי ההלכות הקשורות לנרות עצמם. הזהירות צריכה להיות גם בכל מה ש'מסביב' להדלקה, כמו שתי הדוגמאות הנ"ל. ורק מי שמקפיד על קיום הדברים, יזכה לבנים תלמידי חכמים. (גיליון קול ברמה בעריכת הרב משה מיכאל צורן)

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

כתבות וראיונות

הקב"ה עשה איתנו חסד ונתן לנו את הפרשיות הללו של יציאת מצרים, כחודשיים לפני חג הפסח, וכך אנחנו יכולים להתכונן בנחת

3 נקודות עם עורך עלון 'פנינים' הרה"ג רבי יוסף ברגר שליט"א, רב הקהילה הכלל חסידית מישקולץ בעמנואל

יעקב א. לוסטיגמן

2. הסימנים של רבי יהודה

"בהתאם לזה אני מביא השבוע בעז"ה ווארט חזק מאוד בעלון 'פנינים', וזה ווארט שהבאתי אותו כבר כמה פעמים בצורות שונות, כי זה עניין מאוד יסודי ובוה מונח כל היסוד של מצוות זכירת יציאת מצרים..."

"זה ווארט שמופיע במהר"ל, אודות הסימנים שהיה רבי יהודה נותן בעשר המכות, דצ"ך עד"ש באח"ב. לכאורה צריך להביא מה מיוחד כל כך בסימנים של רבי יהודה, וכי אנחנו לא יכולים לעשות ראשי תיבות לבד? מה בא רבי יהודה לחדש לנו? "אלא אומר המהר"ל שפרעה כפר בעיקר, הוא לא האמין שהקב"ה שולט בעולם, לא בבדומם, לא בצומח ולא במדבר, ובוודאי שלא בעולמות העליונים במה שהכח שלו קצת יותר גבוה וחזק ממה שאנחנו פוגשים על פני האדמה.

"בא הקב"ה והכה אותו שלוש מכות ראשונות שהראו שהוא שולט ביאור במכת דם ובמכת צפרדע, וכמו כן שולט הקב"ה בעפר, באדמה, במכת כינים. זה דצ"ך, השליטה באדמה ובמים, מה שתחת כפות רגלינו..."

"אחר כך באה הסדרה השנייה שנגעה למה שמעל פני האדמה. ערוב, דבר ושחין, הכל בבעלי החיים ובבני האדם החיים על פני האדמה. זאת הסדרה של עד"ש.

"הסדרה השלישית והאחרונה לימדה את פרעה שהקב"ה

1. להתכונן לליל הסדר

"ליל הסדר הולך ומתקרב בצעדי ענק, ובעוד כחודשיים וחצי כבר נשב סביב השולחן עם הילדים ונצטרך לקיים מצוות ו'הגדת לבנך'.

"הבעיה הגדולה היא שלאף אחד אין סיפק בידו להתכונן בערב חג הפסח ולעסוק בניסים והנפלאות שעשה הקב"ה לאבותינו ולנו בהוציאו אותנו ממצרים, ובעצם קשה לקיים את מצוות 'והגדת לבנך' כשאנחנו עצמנו לא חיים את הנושא הזה של יציאת מצרים, ונופלים לליל הסדר עייפים ומותשים אחרי כל ההכנות הרבות לחג, בלי שהספקנו לפתוח ספר ולהתכונן כראוי. "לכן עשה אתנו הקב"ה חסד ונתן לנו את הפרשיות הללו של יציאת מצרים, כחודשיים לפני חג הפסח, וכך אנחנו יכולים להתכונן בנחת, ללמוד את המכות בצורה יסודית, להכיר ווארטים חדשים, למצוא רעיונות עמוקים וכשנבוא בעז"ה לליל הסדר נוכל לבוא כשאנחנו מוכנים בצורה טובה יותר בסייעתא דשמיא. "מה גם, שכל העניין של יציאת מצרים ניתן להיאמר ולהיזכר דבר יום ביומו. מצוות למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים, נאמר לכל ימי חיך, הימים והלילות לדעת רבי בן זומא. לכן חשוב מאוד לעסוק בזה בכל יום ובכל תקופות השנה.

ברא את העולם אלא גם משגיח בפרטיות על כל אחד ואחד וכך אומר הרמב"ן בלשונו הזהב: "ומן הנסים הגדולים המפורסמים, אדם מודה בנסים הנסתרים שהם יסוד התורה כולה שאין לאדם חלק בתורת משה רבינו עד שנאמין בכל דברינו ומקרינו שכלם נסים אין בהם טבע ומנהגו של עולם בין ברבים בין ביחיד".

את האמונה הזאת אנחנו צריכים להשריש בלבנו כבר מעכשיו, וכך בעז"ה נוכל לבוא השנה בצורה אחרת, טובה יותר לליל הסדר הקרב ובא, ויה"ר שנזכה לאכול בו מן הפסחים ומן הזבחים, אכ"ר.

שולט לא רק באדמה ובמה שעל פני האדמה, אלא גם בשמים ובשמי השמים, ברוחות ובטללים, בגשם ובאור השמש. הכל נשלט על ידי הקב"ה, וזאת הסדרה השלישית, באח"ב".

3. להאמין שהכל ניסים

"ובעצם חשוב שאנחנו נזכור את זה, כי העניין של זכירת יציאת מצרים בא להשריש את האמונה בלבבות שלנו, כמו שהרמב"ן אומר בסוף פרשה זו, פרשת בא, שהקב"ה לא הולך לעשות את הניסים הללו כל פעם מחדש. הוא עשה זאת פעם אחת, שידד את מערכות הטבע, כדי שכל יהודי יוכל ללמוד מזה שהקב"ה לא רק

יהלומים מגדולי ישראל

...יצחקל'ה הקטן ממשיך ללכת כאילו לא אירע דבר והחיילים בעקבותיו באקדחים שלופים. כך הלך כברת דרך ארוכה למדי עד בית הכנסת הגר"א

שמירת העוצר הסתתרו מתחת לחלונות ביתו, וכשאך יצא הילד את הבית קפצו אלה ממחבואם וציוו עליו להרים את הידיים... יצחקל'ה הקטן ממשיך ללכת כאילו לא אירע דבר והחיילים בעקבותיו באקדחים שלופים. כך הלך כברת דרך ארוכה למדי עד בית הכנסת הגר"א, "וכיון שלהיכנס לבית הכנסת היה אסור להם על פי חוק, מיהרתי להיכנס פנימה ונעלמתי מעיניהם". מבעד לחלונות הוא מבחין שהחיילים ממתנים לו בחוץ ולבו נוקש... אבל כיון שאבא הבטיח שיתפלל עליו יצא הילד מבית הכנסת והחל לצעוד לכיוון הבית. מפקד הפלוגה הבריטית התקדם לעבר הילד, וכדי להוכיח לו שהחוצפה שלו נגד החיילים עברה כל גבול הרים את רגלו - עם הנעל הצבאית הכבדה - כדי לבעוט בו בעוצמה. והנה, אך הרים את הרגל, מעד הקצין והתגלגל כמה פעמים, ללא שהייתה סיבה הגיונית לכך. "אני המשכתי ללכת בנחת, והחיילים כבר לא העזו לפגוע בי. כי אבא התפלל...", סיים רבי יצחק את סיפורו.

סיפר הרה"ג רבי יצחק שבדרון, בנו של הגה"צ רבי שלום שבדרון זצ"ל: 'עוצר' בתקופה שקדמה למלחמת השחרור היה מעשה של יום ביומו, ומי שהיה נתפס כשהוא מהלך ברחוב בשעת העוצר הכניס את עצמו לסכנה גדולה, שהגיעה לפעמים עד כדי 'פיקוח נפש'...

פעם אחת בעת העוצר, ואני הייתי עדיין ילד קטן, התעוררתי בבוקר, וכדרכו של ילד פתחתי את החלונות כדי להביט בטנקים שסבבו ברחובות. כשראה אבי בכך צבט בלחיי ואמר לי כדברים האלה: "כיון שהתעוררת כל כך מוקדם אני רוצה שתלך לבית הכנסת הגר"א, שם עומדים כעת עשרות איש בתפילת ותיקין, ותביא להם מזונות וקפה".

גם אני, כילד, ידעתי את הסכנה הכרוכה ביציאה לרחוב בשעת העוצר, ושאלתי את אבא האם אינו חושש מכך. ואבא השיב לי, כשבת צחוק על שפתי: "אני אתפלל עליך, אל תדאג". מה שר' שלום כנראה לא ידע, שהחיילים הבריטים שהיו ממונים על

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'

כשאני יושב ב'שלוחה אפס', וכל הפניות מגיעות אלי, אני חייב לחלוש במקביל על כך כך הרבה תחומים, וזה נראה לי כמעט בלתי אפשרי. לשמחתי, הפונים ל'דרשו' לא מרגישים את כל זה

הרב יחיאל יהושע גולדברג, מספר על העבודה ועל החוויות הכרוכות במוקד 'דרשו'

יעקב א. לוסטיגמן

למערכת היכרות עמו, הוא אחד מהם. מאז הוא יושב ועונה לטלפונים.

"גיליתי משהו מדהים", הוא מספר בחיך, "דרשו' הוא ארגון מאוד מפורסם ומאוד מוערך, ולמרות זאת, אנשים לא יודעים כמה הוא גדול וכמה הוא רב זרועות.

"אני מרגיש את זה ביום יום", הוא מספר, "מצד אחד, כל מכריי ששומעים שאני עובד ב'דרשו' מיד מסתכלים עלי ביראת כבוד, ובהערכה גדולה ושואלים: "וואו, 'דרשו', איך הצלחת להתקבל לשם...".

"מצד שני, אנשים לא יודעים כמה הארגון הזה ענק, גם אני עצמי לא ידעתי. קודם כל הוצאת הספרים של 'דרשו' זאת לבד שלוחה גדולה מאוד, שהדפיסה עד כה עשרות ספרים, בהם המשנה ברורה שנמכר במאות אלפי עותקים, 'דרש דוד' שנמצא בכל בית כנסת בארץ ובעולם, ספרי 'חפץ חיים' עם 'ביאורים ומוספים', שנחשבים ליצירת פאר יוצאת דופן, ספרי 'מועד לדוד', ו'חיוזק', ו'חומש דרשו', ומאחורי הקלעים אני שומע על ספרים נוספים שעתידים לצאת בעתיד הקרוב והרחוק. זאת מערכת שלמה שמעסיקה עובדים ומנוהלת בצורה יוצאת דופן, כולל הוצאה לאור, עימוד, עיצוב, עריכה, הדפסה, כריכה וכו', והכל מנוהל מהמשרדים של 'דרשו'.

"תוסיף על זה את ארגון 'אחינו' שמעסיק לבדו מאות עובדים ומתנדבים, אנשים לא יודעים כמה זה ענק, בכמה ערים ברחבי הארץ ישנה פעילות שוטפת, כמה ישיבות הוקמו על ידי 'אחינו', אי אפשר לספור את ההיקפים.

"ומה עם דרשו' עצמו, המבחינים, שזה העיקר וסביב זה הכל נע. איזה מערך משומן של כתיבת מבחנים ובקרה והגהה ועיצוב והדפסה ושילוח וניהול מאות מוקדי מבחן בו זמנית ולאחר מכן איסוף ומיון ובדיקת מבחנים ומתן ציונים וקביעת גובה המלגות והפקדת המלגות לכל נבחן בחשבון הבנק שלו, ועוד ועוד ועוד.

"העלונים של 'דרשו', והפלטפורמות השונות, גם הם מערך אדיר של זיכוי הרבים. יש את עלוני 'הדף היומי בהלכה', ועלוני 'לקראת שבת', ו'הפותח בכל יום' שנשלח במיילים ל-35 אלף אנשים מדי יום, ו'הישיבה', ו'מעלה מעלה'... זה מערך עצום של כתיבה, עימוד, עיצוב, הדפסה והפצה.. כל עלון לקהל יעד אחר, בזמני הפצה שונים וכו' וכו'. ואני בטוח שעם הזמן אני אגלה עוד

מדי יום הוא מגיע אל השלוחה של משרדי 'דרשו' בירושלים, ומשרת את 'קהל הלקוחות' של 'דרשו' שעות ארוכות. הטלפון לא מפסיק לצלצל לרגע, והוא, כמו כל המוקדנים האחרים, משיב לכל פנייה בנועם ובמתנות, מברר את הבעיה לעומק ומשתדל למצוא פיתרון, לתת מענה, לספק מידע ולהניח את דעת השואל. "השאלות מאוד מגוונות", מספר לנו הרב יחיאל יהושע גולדברג, שמאייש מדי יום במשך שבע שעות, את אחת העמדות הטלפוניות. "מתקשרים אנשים שמבקשים רק להתעניין ושאינן להם בכלל היכרות עם 'דרשו', ולחלופין נבחנו ותיקים שהשתתפו עוד במבחן הראשון על מסכת 'חולין', לפני שבע עשרה שנה.

"יש כאלו שרוצים לדעת מה גובה הציון שלהם במבחן האחרון, ויש כאלו שמבקשים לדעת מתי יתקיים המבחן הקרוב, והאם הוא לא התבטל בגלל הסגר הארצי וכדו'.

"זה לא פשוט לדלג משאלה לשאלה", הוא מודה, "בסך הכל אנחנו צוות חדש, שלא כל כך בקי בכללים, ובעצם אנחנו עדיין ב'תקופת הרצה', אבל לאט לאט אנחנו נכנסים לעניינים והמענה הופך להיות יותר מהיר ויעיל".

הרב גולדברג אינו חדש ב'דרשו', הארגון גייס אותו לשורותיו מספר חודשים לפני סיום הש"ס הגדול לפני למעלה משנה. הוא תפעל את קו השיעורים וההודעות, עם עדכונים שוטפים לקראת הסיום המתקרב, ומאז הוא ממשיך לבצע משימות דומות של קריינות בעברית ובאידיש.

בתקופת הקורונה קיבל הרב גולדברג תפקיד חדש: הוא הפך להיות ה'בוחן' של 'דרשו', שכן רבים מהנבחנים אינם יכולים או חוששים להגיע פיזית למקום המבחן, ולכן עומדת לרשותם האפשרות להיבחן דרך הטלפון, כשהם מקשיבים לשאלות שהוקלטו מראש על ידי הרב גולדברג, ולאחר מכן גם לתשובות האופציונאליות השונות שהוקלטו על ידו, ובהקשה על לחצני הטלפון הם מבצעים את המבחן.

כשהחליטה הנהלת 'דרשו' להקים שלוחה חדשה של מוקד טלפוני חדש, שיוויד מעט מהלחץ הגדול השורר על קווי הטלפון ועל העובדים הקיימים במשרדי 'דרשו'.

למוקד גויסו עובדים חדשים, והרב גולדברג שכאמור היתה

"ומה שהכי חשוב בכל זה", מסכם הרב גולדברג, "זאת העובדה שאני חוזר בסוף היום הביתה עם המון המון סיפוק. אני יודע שאני בעצם כמו 'משמש בקודש' של אחד מגדולי ישראל, אבל לא רק של אחד, אלא של הרבה מאוד תלמידי חכמים, 'כלי שרת' ממש, אני מנגיש עבורם את המידע ומסייע להם להתאמץ ולהצליח בתלמודם בסייעתא דשמיא. זה נותן לי סיפוק אדיר, ובנוסף לכל גם היחס אלי מצד ההנהלה זה משהו שלא ראיתי מעולם במקום עבודה, מכבדים את העובד הכי זוטר, כאילו הוא היה לפחות הסמנכ"ל. על כל אלו אני מודה לקב"ה השכם והערב, ובמיוחד על שזיכה אותי להיות נטפל לעושי מצווה ולסייע להם במלאכתם, מלאכת שמים".

שלוחות ופעילויות של 'דרשו', כי אני כל הזמן מגלה עוד דברים חדשים שלא ידעתי עד הרגע שהם קיימים בכלל בארגון. "לכן, כשאני יושב ב'שלוחה אפס', וכל הפניות מגיעות אלי, אני חייב לחלוש במקביל על כך כך הרבה תחומים, וזה נראה לי כמעט בלתי אפשרי. העניין הוא שכל המוקד שלנו חדש, ולכן אנחנו כל הזמן צריכים לעמוד בקשר רציף עם המשרד, עד שנדע לתת בעצמנו מענה באופן מלא בעז"ה. "לשמחתי, הפונים ל'דרשו' לא מרגישים את כל זה. במקרה שאנחנו לא יודעים לענות, השאלה נרשמת, ואנחנו חוזרים אליהם כעבור זמן קצר עם תשובה, לאחר שביררנו אותה עם המשרד הראשי.

החפצים בחיים - הפץ חיים יומי

כשה'חפץ חיים' רדף אחרי יהודי כמה קילומטרים עד תחנת הרכבת...

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

מהפכה עצומה בנושא שמירת הלשון. בביאורים ומוספים של 'דרשו' מספקים לנו בעניין זה מעט פרטים נוספים 'מאחורי הקלעים'. מרן הגראי"ל שטיינמן סיפר בשם תלמיד ראדן הגרא"ט שפירא, שהיה יהודי בראדן שרצה להלשין על חברו שהוא מתחמק מהצבא. אותו יהודי יצא מראדן לכיוון וילנא כדי להלשין, וכששמע זאת ה'חפץ חיים' רדף אחריו כמה קילומטרים עד שהשיגו בתחנת הרכבת, והתחנן בפניו ודיבר על לבו שיחזור בו. אולם האיש סירב בתוקף, וכשראה ה'חפץ חיים' שלא יוכל לשכנעו עזבו לנפשו [לבסוף נרגע היהודי, ודברי הח"ח נכנסו ללבו ולא נסע להלשין]. והוסיף, שמעשה זה המחיש ל'חפץ חיים' עד כמה אנשים כלל אינם יודעים את חומר העיון, וזה היה אחד הדברים שזרזוהו לחבר את ספרו. עוד מובא שם מה שסיפר הגר"ז איידלמן, כי שמע מה'חפץ חיים' מתי עלה בדעתו לחבר ספר על שמירת הלשון, שפעם שמע בני אדם מדברים לשון הרע, וברח ונמלט מהמקום עד שנפל מרוב עייפות, ואז, כשהוא שוכב באפיסת כוחות עלתה במחשבתו לכתוב ספר זה. גם בנו של ה'חפץ חיים' כותב, שאמנם לא שמע מאביו את הסיבה, אבל בהכירו את רוחו הגדולה והטהורה יודע הוא כי דברים אשר קרו בארץ, ולפעמים אף מקרים פרטיים ומקומיים ומעשים אשר לא ייעשו בין אדם לחבירו - הם שעוררוהו לכך.

בהמשך ההקדמה לספרו כותב ה'חפץ חיים', כי כאשר התחקה אחר הסיבות שאיסור לשון הרע כל-כך נפרץ ונעשה הפקר, מצא כי הכל נובע מחוסר הידיעה בגדרי האיסור ופרטי הלכותיו. ההמון כלל אינם יודעים שאיסור לשון הרע הוא גם על סיפור אמת, ואילו את בעלי תורה היצר מטעה בכל מיני אופנים אחרים: או שמורה להם שדיבור זה אינו בגדר לשון הרע, או שמורה להם שעל איש כזה מותר לדבר משום שהוא חונף ובעל מחלוקת וכדו'. ואם גם בזה אין היצר מצליח, הוא מרמה אותם להיפך - שהכל אסור משום לשון הרע, ואי אפשר להינצל מהאיסור אם לא שיפרשו לגמרי מענייני העולם. מלבד זאת, כותב ה'חפץ חיים', אין אנשים יודעים על איסור קבלת לשון הרע, שאסור אפילו להאמין בלב בלבד ורק לחוש צריך. כתוצאה ממצב זה, ממשיך ה'חפץ חיים' להסביר, ממילא כבר התמוטט העניין בכל מכל, כי התרגלו לדבר ללא כל חשבון, ומרוב הרגל אין זה נחשב לעוון - עד כדי שכך, שמי שמעיר לחברו על דיבור אסור, חושב עליו חברו שהוא בא לעשותו צדיק וחסיד, ולא יקבל תוכחתו. ומהי הסיבה העיקרית לחוסר הידיעה? - משום שלא קובצו במקום אחד כל דיני לשון הרע ורכילות, כמו הלכות בנושאים אחרים שקובצו בטור ושולחן ערוך ופורשו באר היטב. זהו אפוא מה שהביא את ה'חפץ חיים' לחבר את ספרו, שאכן חולל כידוע

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? [שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il](mailto:dirshu@dirshu.co.il)

מדוע פחד הדיבוק מהגאון מוילנא?

פסחים דף נט

מלמד שהכהנים אוכלים ובעלים מתכפרין

אחר (בהקדמה לשו"ת המהרש"ם ח"ב אות ל"ב). הרמב"ם (איסורי מזבח פ"א הל' א') אומר: "מצות עשה להיות כל הקרבנות תמימין ומובחרין שנאמר תמים יהיה לרצון זו מצות עשה". מעתה, ברור מאילו, כי למרות שאמירת פסוקי הקרבנות נחשבת כהקרבנות, אך לעולם לא ניתן להגיע על ידי האמירה למעלת קיום המצווה בהידור בהקרבנות גדול ושמך. וזהו שאמר רבי ישמעאל "אביא חטאת שמנה".

(מאורות)

הגר"ח מוואלוז'ין סיפר על דיבוק שנכנס בנער מנובהרדוק, ולא עזרו שום בקשות ואימים, רק כשהזכירו את שמו של הגאון מוילנא, אמר הדיבוק שממנו הוא אכן פוחד, כי למרות שהגאון לא מתעסק עם דברים בכגון זה [שנה קודם לכן נכנס דיבוק בנערה בוילנא ורצו להביאה אל הגאון, ואמר הגאון אין לי עסק עמהם, והגיף את תריסי ביתו], דהיינו בשמות והשבעות, אבל אכילתו מרעישה עולמות יותר מהשבעותיהם של אחרים.

והסביר ראש הישיבה הגאון רבי משולם דוד סולובייצ'יק (ישלח לו ה' רפואה שלמה במהרה) שהדברים מפורשים במסלת ישרים (פכ"ו): "הנה האיש המתקדש בקדושת בוראו, אפילו מעשיו הגשמיים חוזרים להיות ענייני קדושה ממש, וסימניך אכילת קדשים שהיא עצמה מצות עשה, ואמרו ז"ל כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים וכו', והנה איש כזה הוא עצמו נחשב כמשכן, כמקדש, וכמזבח וכו'. ומעתה המאכל שהם אוכלים הוא כקרבת שעולה על גבי האישים וכו'. עליו הוא למאכל ההוא ולמשתה ההוא, וכאילו נקרב על גבי המזבח ממש.

(והגדת - פרשת במדבר)

בגמרא במסכת מנחות (ק"י) מובא: "אמר רבי יצחק, כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת, וכל העוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם". וכתב הטור (או"ח סי' א'), כי טוב לומר את פרשת הקרבנות בכל יום, ולאחר אמירת פסוקי הקרבן, יש לומר 'יהי רצון' שתתקבל אמירת הפסוקים כאילו הוקרב אותו קרבן. ופסק כך השולחן ערוך (שם ס"ה).

אמנם מסוגיות רבות בגמרא עולה, כי גם מי שאמר בכוונה את פרשיות הקרבנות, לא נפטר בכך מחובת קרבנותיו, ולעתיד לבוא, כשיבנה בית המקדש במהרה בימינו, עליו להקריבם. אמירת פסוקי הקרבנות, היא כפרה לפי שעה, "כאילו הקריב", ובוודאי שאינו נפטר ממה שחייבתו התורה הקדושה (שו"ת "הר צבי", או"ח סי' א' בני יששכר' מאמרי ראש חודש מאמר ב' אות ח', שו"ת "תורה שלמה" סימן ק"כ, וע"ע "כמוצא שלל רב", פרשת צו).

במסכת שבת (יב:;) מסופר על רבי ישמעאל בן אלישע, שבשבת אחת אירע שהטה את הנר בשוגג והוא רשם בפקסו: "אני ישמעאל בן אלישע קריתי והטיתי נר בשבת, לכשיבנה בית המקדש אביא חטאת שמנה". ולכאורה מדוע הוא לא הסתפק בקריאת פרשת חטאת שבתורה. ומביא בעל השו"ת יעקב או"ח סי' א' בשם קדמונים, שמאחר וכפרת החטאת נעשית גם על ידי אכילת הכהנים - "כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים" (פסחים נט:), הרי שבאמירת פסוקי החטאת לא משיגים את אותה מעלה שבהקרבנות קרבן זה. זו גם הסיבה, הוא מוסיף, שרבי ישמעאל התנדב "חטאת שמנה", כדי להדגיש את העדר האפשרות להשלים את חלקם של הכהנים באמירת פסוקים.

רבי יצחק שבדרון, בנו של המהרש"ם, מיישב שאלה זו באופן

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

מדוע אומרים סליחות בתעניות ציבור?

ודבר זה למדו הנביאים מציווי התורה הקדושה על יום הכיפורים - לתקן צום לשם תשובה. ולכן נוהגים לומר סליחות בתעניות ציבור, (למעט תשעה באב). ולאחר מכן הוסיפו חכמי ישראל ותיקנו גם את 'תענית אסתר'. ויש שכתבו, שתקנת ארבעה הצומות היא לאבילות על הרעות שנעשו לישראל.

[שו"ע תקמט, א, משנ"ב א, וביה"ל ד"ה חייבים; ביאורים ומוספים דרשו, 1]

מן התורה, יש רק יום צום אחד בשנה - יום הכיפורים, בו מתענים כל ישראל לשם תשובה וכפרת העוונות. והנביאים תיקנו לישראל ארבעה ימי צום נוספים: תשעה באב, שבעה עשר בתמוז, 'צום גדליה' (ראה להלן), ועשרה בטבת.

ותקנה זו, היא מפני המאורעות הרעים שאירעו בימים אלו, ומטרתה - לעורר את העם לתשובה על המעשים הרעים, אשר הם הגורמים למאורעות הרעים מאז ועד עתה.

מי העמיד את הפסל בבית המקדש?

בבית המקדש הראשון; חומת ירושלים הובקעה לקראת חורבן השני, (ויש אומרים שגם לקראת חורבן הראשון); נשרף ספר תורה בידי השר היווני אפוסטמוס; והוצב פסל בבית המקדש, בידי מנשה בן חזקיהו, או בידי אפוסטמוס.

בעשרה בטבת, החל המצור על ירושלים לקראת חורבן בית ראשון. ובנוגע ל'צום גדליה', ראה להלן.

[משנ"ב תקמט, ב; ביאורים ומוספים דרשו, 4-6]

בתשעה באב, אירעו חמשה מאורעות רעים לישראל: נחרבו שני בתי המקדש, הראשון והשני; נגזר על דור המדבר שלא יכנסו לארץ ישראל; נהרגו רבבות תושבי העיר ביתר; ונחרש מקום המקדש וסביבותיו.

וכן בשבעה עשר בתמוז, אירעו חמשה מאורעות רעים: משה רבינו עליו השלום שבר את הלוחות; פסקה הקרבת קרבן התמיד

האם 'צום גדליה' נחשב תמיד כ'נדחה'?

זה חל בשבת, וכדומה; אשר דינו קל יותר, לענין בעל ברית, חתן ועוד, (ראה במקורות). ויש אומרים, שצום זה נחשב תמיד כנדחה. ומדברי הביאור הלכה נראה שמצדד כדעה הראשונה, שאינו נחשב כנדחה. ויש שכתב שהריגת גדליה בן אחיקם היתה ג' בתשרי, ולדעה זו, כמובן, אינו נחשב כנדחה.

[משנ"ב תקמט, ב, וביה"ל ד"ה חייבים; ביאורים ומוספים דרשו, 7, וראה שם, 8-9]

גדליה בן אחיקם, היה מנהיג הציבור שנותר בירושלים לאחר חורבן בית ראשון. בעקבות הריגתו, נהרגו אלפים מישראל, וגלו כל הנותרים, ו"כבתה גחלת ישראל", כלשון הרמב"ם.

המאורע התרחש בראש השנה, ודחו את יום הצום ליום הסמוך לראש השנה, ג' בתשרי; ואף על פי כן, אין הצום נחשב כ'נדחה', דהיינו כצום שנדחה ממועדו המקורי מחמת שמועד

* בערב יום טוב החל באחד מששת הימים הראשונים של שבועת ימי האבילות - התירו חכמינו ז"ל לאָבֵל לכבס את בגדיו, מפני שאינו יכול לכבסם ביום טוב; אבל אסור לו ללבושם עד לכניסת החג.
* יום טוב מפסיק ומבטל בכניסתו את דיני האבילות של ה'שבעה' וה'שלושים', (למעט שמיני עצרת, כשמת לאחר כניסת חג הסוכות). ובנוסף - כשיום טוב מפסיק אבילות 'שבעה', נחשב הדבר כאילו עד לכניסת החג התאבל האָבֵל כבר שבעה ימים מתוך ימי ה'שלושים'.
* השומע על מיתת קרובו לאחר קבורתו, בטרם חלפו שלושים יום ממיתתו, חלים עליו דיני אבילות 'שבעה' למשך שבעה ימים; ואם שמע זאת בשבת - חלים עליו דיני האבילות שבצינעה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

באיזו צורה מותר להוביל מאכלים ברחוב ביום טוב?

זוהי; אך אם אינם צועדים בשורה, או שכל אחד מהם נושא בידו מאכל אחר, אין זה נראה כהובלה למכירה.
ויש אומרים, שכאשר הם נושאים מאכל זהה, אסורה ההובלה אף כשאינם צועדים בשורה; אך נחלקו לענין נשיאת מאכלים שונים כאשר הם צועדים בשורה - יש אוסרים, ויש מתירים.

[שו"ע תקטז, ב, משנ"ב ו-ז, ושעה"צ י-יא]

אסור להוביל מאכלים ביום טוב ברחוב העיר - אף במקום שיש בו 'עירוב' - בצורה הנראית כהובלה למכירה; ואף בחצר וכדומה, אין להוביל מאכלים בצורה כזו, כי אם בשעת הצורך.
ומהי הצורה הנראית כהובלה למכירה? לדעת השולחן ערוך - שלושה אנשים הצועדים בשורה עורפית, ונושאים בידיהם מאכל

הלוח היומי

ו' בשבט | רבי ישראל ב"ר מסעוד אבוהצירא זצ"ל, הבבא סאלי, מנתיבות

יארצייט:

תקמ"ג: הגאון רבי חיים ב"ר מנחם נחום צאנזער מברודי
ת"ר: הרה"ק רבי יצחק ב"ר ארון לייב (מפרמישלאן) מקאלוש זצ"ל
תרפ"ז: הרה"ק רבי חיים צבי ב"ר חנניה יו"ט ליפא מסיגוט בעל 'עצי חיים'
תשל"ט: הרה"ק רבי דוד יצחק אייזיק ב"ר ברוך פנחס מסקולייא זצ"ל בעל 'צמח דוד'

הכעסן שנאווי ומבוזה

הגה"צ רבי שלמה וולבה אמר: כעס הוא ציור של תגובה שאם ייעשה נגד רצונו עליו להתאדם בפניו, לדפוק באגרופו על השולחן ולהתפרץ בצעקות וזלזולים. מה משיגים על ידי התפרצויות כאלו, הכעסן עושה עצמו שנאווי ומבוזה, אולי יעשו רצונו מחמת מורא אבל אהבה ואהדה לא ירחשו לו לעולם.

(עלי שור ח"ב עמ' ריד)

כאשר עושים דבר נגד רצונו, נשתדל לפעול באיפוק ובנעימות, ובכך יעשו את בקשתנו מתוך הערכה ואהדה, ולא נהיה שנואים ומבוזים.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il